

Moduł VI

Dowody Księgowe

Ewelina Dulęba

"To co robisz teraz, kształtuje Twoją przyszłość"

Joe Vitale

Wstęp

Dowód księgowy to prawidłowo sporządzony dokument odzwierciedlający daną operację gospodarczą mającą wpływ na wynik finansowy w działalności gospodarczej. Dowód księgowy stanowi podstawę zapisów w podatkowej księdze przychodów i rozchodów.

W praktyce mamy do czynienia z kilkoma rodzajami dowodów księgowych, można je podzielić na trzy główne grupy:

- dowody wewnętrzne czyli dotyczące dokumentowania operacji wewnętrznych przedsiębiorcy
- dowody zewnętrzne obce stanowiące dokumenty otrzymane od zewnętrznych kontrahentów np. faktury,
- dowody zewnętrzne własne tj. dokumenty wystawiane przez przedsiębiorcę i przekazywane w oryginale kontrahentowi np. faktury.

UWAGA:

Podatnik jest obowiązany przechowywać zarówno podatkową księgę przychodów i rozchodów jak i dowody, na których podstawie są dokonywane zapisy w miejscu wykonywania działalności lub siedziby działalności lub w miejscu prowadzenia/ przechowywania księgi przez biuro rachunkowe jeśli podatnik zlecił prowadzenie księgi do biura.

Świadczy o tym zapis w Rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 23 grudnia 2019 r. w sprawie prowadzenia podatkowej księgi przychodów i rozchodów:

§ 8. 2. Księga oraz dowody, na których podstawie są dokonywane w niej zapisy, mają znajdować się na stałe w miejscu wykonywania działalności lub miejscu wskazanym przez podatnika jako jego siedziba, z zastrzeżeniem ust. 6, a jeżeli prowadzenie księgi zostało zlecone biurowi rachunkowemu - w miejscu prowadzenia lub przechowywania księgi przez to biuro

Wyjątek: 6. U podatników prowadzących działalność w zakresie handlu obnośnego i obwoźnego księga ma znajdować się w miejscu wykonywania działalności. Jeżeli podatnik prowadzi ewidencję, o której mowa w § 7 ust. 1, w miejscu wykonywania działalności ma znajdować się co najmniej ta ewidencja. W tym przypadku przepisy ust. 4 i 5 stosuje się odpowiednio.

6.1. Elementy dowodów księgowych

Generalną zasadą, jest, że dowód księgowy powinien zawierać co najmniej:

- 1) określenie rodzaju dowodu i jego numeru identyfikacyjnego;
- 2) określenie stron (nazwy, adresy) dokonujących operacji gospodarczej;
- 3) opis operacji oraz jej wartość, jeżeli to możliwe, określoną także w jednostkach naturalnych;
- 4) datę dokonania operacji, a gdy dowód został sporządzony pod inną datą - także datę sporządzenia dowodu;
- 5) podpis wystawcy dowodu oraz osoby, której wydano lub od której przyjęto składniki.

Zgodnie z § 11. ust. 3 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 23 grudnia 2019 r. w sprawie prowadzenia podatkowej księgi przychodów i rozchodów podstawą zapisów w księdze są dowody księgowe, którymi są:

- 1) faktury, faktury VAT RR, rachunki oraz dokumenty celne, zwane dalej "fakturami", wystawione zgodnie z odrębnymi przepisami, lub
- 2) dokumenty określające zmniejszenie kosztów uzyskania przychodów lub zwiększenie przychodów na podstawie art. 22p ustawy o podatku dochodowym *(dotyczy tej części jednorazowej transakcji, która wynosi ponad 15.000,00 zł płatna w gotówce nie za pośrednictwem rachunku bankowego na rzecz innego przedsiębiorcy)*, zawierające co najmniej:
  - a) datę wystawienia dokumentu oraz miesiąc, w którym dokonuje się zmniejszenia kosztów uzyskania przychodów lub zwiększenia przychodów,
  - b) wskazanie faktury, a jeżeli nie istniał obowiązek wystawienia faktury, wskazanie umowy albo innego dokumentu, stanowiących podstawę do zaliczenia kosztu do kosztów uzyskania przychodów,
  - c) wskazanie kwoty, o którą podatnik zmniejsza koszty uzyskania przychodów lub zwiększa przychody,
  - d) podpis osoby sporządzającej dokument, lub
- 3) inne dowody, wymienione w § 12 i § 13, stwierdzające fakt dokonania operacji gospodarczej zgodnie z jej rzeczywistym przebiegiem i zawierające co najmniej:
  - a) wiarygodne określenie wystawcy lub wskazanie stron (nazwę i adresy) uczestniczących w operacji gospodarczej, której dowód dotyczy,

- b) datę wystawienia dowodu oraz datę lub okres dokonania operacji gospodarczej, której dowód dotyczy, z tym że jeżeli data dokonania operacji gospodarczej odpowiada dacie wystawienia dowodu, wystarcza podanie jednej daty,
- c) przedmiot operacji gospodarczej i jego wartość oraz ilościowe określenie, jeżeli przedmiot operacji jest wymierny w jednostkach naturalnych,
- d) podpisy osób uprawnionych do prawidłowego udokumentowania operacji gospodarczych

- oznaczone numerem lub w inny sposób umożliwiające powiązanie dowodu z zapisami księgowymi dokonanymi na jego podstawie.

Zgodnie z § 12 ww. rozporządzenia za dowody księgowe uważa się również:

- 1) dzienne zestawienia dowodów (faktur dotyczących sprzedaży) sporządzone do zaksięgowania ich zbiorczym zapisem;
- 2) noty księgowe, sporządzone w celu skorygowania zapisu dotyczącego operacji gospodarczej, wynikającej z dowodu obcego lub własnego, otrzymane od kontrahenta podatnika lub przekazane kontrahentowi,
- 3) dowody przesunięć,
- 4) dowody opłat pocztowych i bankowych,
- 5) inne dowody opłat, stwierdzające fakt dokonania operacji gospodarczej zgodnie z jej rzeczywistym przebiegiem i zawierające co najmniej: wiarygodne określenie wystawcy lub wskazanie stron (nazwę i adresy) uczestniczących w operacji gospodarczej, której dowód dotyczy, datę wystawienia dowodu oraz datę lub okres dokonania operacji

gospodarczej, której dowód dotyczy, z tym że jeżeli data dokonania operacji gospodarczej odpowiada dacie wystawienia dowodu, wystarcza podanie jednej daty, przedmiot operacji gospodarczej i jego wartość oraz ilościowe określenie, jeżeli przedmiot operacji jest wymierny w jednostkach naturalnych, podpisy osób uprawnionych do prawidłowego udokumentowania operacji gospodarczych

- oznaczone numerem lub w inny sposób umożliwiające powiązanie dowodu z zapisami księgowymi dokonany na jego podstawie.

UWAGA NA SZCZEGÓLNE DOKUMENTOWANIE NIEKTÓRYCH TRANSAKCJI

Na udokumentowanie zapisów w księdze, dotyczących niektórych kosztów (wydatków), mogą być sporządzone dokumenty zaopatrzone w datę i podpisy osób, które bezpośrednio dokonały wydatków (dowody wewnętrzne), określające:

- przy zakupie - nazwę towaru oraz ilość, cenę jednostkową i wartość,
- w innych przypadkach - przedmiot operacji gospodarczych i wysokość kosztu (wydatku).

Powyższe zasady dotyczą wyłącznie dowodów:

- *zakup, bezpośrednio od krajowego producenta lub hodowcy, produktów roślinnych i zwierzęcych, nieprzerobionych sposobem przemysłowym lub przerobionych sposobem przemysłowym, jeżeli przerób polega na kiszeniu produktów roślinnych lub*

przetwórstwie mleka albo na uboju zwierząt rzeźnych i obróbce poubojowej tych zwierząt,

- *zakupu od ludności, sklasyfikowanych w Polskiej Klasyfikacji Wyrobów i Usług (PKWiU), surowców roślin zielarskich i ziół dziko rosnących leśnych, jagód, owoców leśnych i grzybów leśnych (PKWiU ex 02.30.40.0),*
- *wartości produktów roślinnych i zwierzęcych pochodzących z własnej uprawy lub hodowli prowadzonej przez podatnika,*
- *zakupu w jednostkach handlu detalicznego materiałów pomocniczych,*
- *kosztów diet i innych należności za czas podróży służbowej pracowników oraz wartości diet z tytułu podróży służbowych osób prowadzących działalność gospodarczą i osób z nimi współpracujących,*
- *zakupu od ludności odpadów poużytkowych, stanowiących surowce wtórne, z wyłączeniem zakupu (skupu) metali nieżelaznych oraz przeznaczonych na złom samochodów i ich części składowych,*
- *wydatków związanych z opłatami za czynsz, energię elektryczną, telefon, wodę, gaz i centralne ogrzewanie, w części przypadającej na działalność gospodarczą; podstawą do sporządzenia tego dowodu jest dokument obejmujący całość opłat na te cele,*
- *opłat sądowych i notarialnych,*
- *wydatków związanych z parkowaniem samochodu w sytuacji gdy podstawą wystawienia dowodu wewnętrznego jest bilet z parkometru, kupon, bilet jednorazowy załączony do sporządzonego dowodu.*

UWAGA! KOSZTY PODRÓŻY SŁUŻBOWYCH PRACOWNIKÓW, DIET PRZEDSIĘBIORCÓW, ŚRODKI CZYSTOŚCI

Dowody wewnętrzne dotyczące rozliczenia:

- kosztów podróży służbowych pracowników,
- wartości diet z tytułu podróży służbowych osób prowadzących działalność gospodarczą i osób z nimi współpracujących

powinny zawierać co najmniej następujące dane:

- imię i nazwisko,
- cel podróży,
- nazwę miejscowości docelowej,
- liczbę godzin i dni przebywania w podróży służbowej (data i godzina wyjazdu oraz powrotu),
- stawkę i wartość przysługujących diet.

Natomiast zakup w jednostkach handlu detalicznego:

- materiałów,
- środków czystości,
- bhp,

- materiałów biurowych

może być, dokumentowany paragonami zaopatrzonymi w datę i stempel (oznaczenie) jednostki wydającej paragon - określającymi ilość, cenę jednostkową oraz wartość, za jaką dokonano zakupu. Na odwrocie paragonu podatnik musi uzupełnić jego treść, wpisując swoje nazwisko (nazwę zakładu), adres oraz rodzaj (nazwę) zakupionego towaru (tylko w omawianych przypadkach, nie stosuje się tych przepisów do Faktur i pozostałych dowodów księgowych).

Wydatki poniesione za granicą na zakup paliwa i olejów mogą być dokumentowane paragonami lub dowodami kasowymi.

Pamiętaj, że ...

Dowód księgowy powinien być sporządzony w języku polskim. Treść dowodu musi być pełna i zrozumiała. Dopuszczalne jest stosowanie skrótów ogólnie przyjętych.

Jeżeli w dowodzie podane jest wartościowe określenie operacji gospodarczej tylko w walucie obcej, podatnik posiadający ten dowód jest obowiązany przeliczyć walutę obcą na złote, po obowiązującym w dniu dokonania operacji kursie, zgodnie z zasadami określonymi w ustawie o podatku dochodowym. Wynik przeliczenia należy zamieścić w wolnych polach dowodu lub w załączniku do dowodu sporządzonego w walucie obcej.

Dokumentacja przychodów ze sprzedaży

Zapisy w księdze dotyczące przychodów ze sprzedaży wyrobów, towarów handlowych i usług są dokonywane na podstawie wystawionych faktur, a w przypadku sprzedaży nieudokumentowanej fakturami - na podstawie wystawionego na koniec dnia dowodu wewnętrznego, w którym w jednej kwocie wykazana jest wartość tych przychodów za dany dzień, o ile nie jest prowadzona ewidencja sprzedaży lub ewidencja przy zastosowaniu kas rejestrujących

6.2. Faktura VAT

W przypadku transakcji opodatkowanych podatkiem VAT faktura jest podstawowym dokumentem potwierdzającym dokonanie takiej transakcji. Zgodnie z ustawą z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług podatnik jest obowiązany wystawić fakturę dokumentującą (art. 106b ustawy o VAT):

- 1) sprzedaż, a także dostawę towarów i świadczenie usług dokonywanych przez podatnika posiadającego na terytorium kraju siedzibę działalności gospodarczej lub stałe miejsce prowadzenia działalności gospodarczej, z którego dokonywane są te czynności, a w przypadku braku na terytorium kraju siedziby działalności gospodarczej oraz stałego miejsca prowadzenia działalności gospodarczej - posiadającego na terytorium kraju stałe miejsce zamieszkania albo zwykłe miejsce pobytu, z którego dokonywane są te czynności, w przypadku gdy miejscem świadczenia jest terytorium:
  - a) państwa członkowskiego inne niż terytorium kraju, a osobą zobowiązaną do zapłaty podatku od wartości dodanej jest nabywca towaru lub usługobiorca i

faktura dokumentująca te czynności nie jest wystawiana przez tego nabywcę lub usługobiorcę w imieniu i na rzecz podatnika,

b) państwa trzeciego

- na rzecz innego podatnika podatku, podatku od wartości dodanej lub podatku o podobnym charakterze lub na rzecz osoby prawnej niebędącej podatnikiem,

2) wewnątrzwspólnotową sprzedaż towarów na odległość, chyba że podatnik korzysta z procedury szczególnej, o której mowa w dziale XII w rozdziale 6a

3) wewnątrzwspólnotową dostawę towarów na rzecz podmiotu innego niż wskazany wyżej (pkt 1);

4) otrzymanie przez niego całości lub części zapłaty przed dokonaniem czynności, o których mowa w pkt 1 i 2, z wyjątkiem przypadku, gdy zapłata dotyczy

a) wewnątrzwspólnotowej dostawy towarów

b) czynności, dla których obowiązek podatkowy powstaje zgodnie z art. 19a ust. 5 pkt 4, ustawy o VAT (zawiera on m.in. usług dostaw i dystrybucji energii elektrycznej, ciepłej lub chłodniczej oraz gazu przewodowego, świadczenia usług telekomunikacyjnych i radiokomunikacyjnych, najmu, dzierżawy, leasingu lub usług o podobnym charakterze, ochrony osób oraz mienia, stałej obsługi prawnej i biurowej),

c) dostaw towarów, dla których obowiązek podatkowy powstaje zgodnie z art. 19a ust. 1b.

Przykłady w których podatnik nie musi wystawiać faktury

W praktyce występują sytuacje w których podatnik nie jest zobowiązany do wystawiania faktury: art. 106b ust 2 ustawy o VAT: *Podatnik nie jest obowiązany do wystawienia faktury w*

odniesieniu do sprzedaży zwolnionej od podatku na podstawie art. 43 ust. 1, art. 113 ust. 1 i 9 lub przepisów wydanych na podstawie art. 82 ust. 3.

W powołanym artykule mowa jest o podatnikach zwolnionych przedmiotowo i podmiotowo od podatku VAT oraz art. 82 ust. 3. odnosi się do sytuacji w której to Minister właściwy do spraw finansów publicznych, w drodze rozporządzenia, wprowadzi inne niż określone w art. 43-81 zwolnienia od podatku, a także określi szczegółowe warunki stosowania tych zwolnień, uwzględniając:

- 1) specyfikę wykonywania niektórych czynności oraz uwarunkowania obrotu gospodarczego niektórymi towarami;
- 2) przebieg realizacji budżetu państwa;
- 3) potrzebę uzyskania dostatecznej informacji o towarach będących przedmiotem zwolnienia;
- 4) przepisy Unii Europejskiej.

Podatnik zwolniony przedmiotowo:

Podatnik nie jest zobowiązany do wystawienia faktury w odniesieniu do sprzedaży zwolnionej przedmiotowo od podatku na podstawie przepisów ustawy o VAT (np. dostawa terenów niezabudowanych innych niż tereny budowlane, świadczenie usług pomocy społecznej, usługi transportu sanitarnego).

Podatnik zwolniony podmiotowo:

Zwalnia się od podatku podatników, u których wartość sprzedaży opodatkowanej nie przekroczyła łącznie w poprzednim roku podatkowym kwoty 200.000 zł. Do wartości

sprzedaży nie wlicza się kwoty podatku. Podatnik zwolniony podmiotowo od podatku VAT nie jest obowiązany do wystawienia faktury.

Wyżej wymienieni podatnicy nie są zobowiązani do wystawienia faktury jednak nie oznacza to, że nie mają takiego prawa.

FAKTURY NA ŻĄDANIE

W praktyce występują sytuacje w których nabywca żąda wystawienia faktury. Przepisy ustawy o VAT: art. 106b ust. 3 dopuszczają taką możliwość. Zgodnie z powołanym artykułem, na żądanie nabywcy towaru lub usługi podatnik ma obowiązek wystawić fakturę dokumentującą:

1. sprzedaż, a także dostawę towarów i świadczenie usług, o których mowa w art. 106a pkt 2 (wyjaśnienie w części „Zasady ogólne”), dokonywane na rzecz innego podatnika podatku VAT, podatku od wartości dodanej lub podatku o podobnym charakterze lub na rzecz osoby prawnej niebędącej podatnikiem, z wyjątkiem czynności, o których mowa w art. 19a ust. 5 pkt 4, tj.:
  - dostaw energii elektrycznej, ciepłej lub chłodniczej oraz gazu przewodowego,
  - świadczenia usług:
  - telekomunikacyjnych,
  - wymienionych w poz. 24-37, 50 i 51 załącznika nr 3 do ustawy (patrz w ramce powyżej w części „Zasady ogólne”),
  - najmu, dzierżawy, leasingu lub usług o podobnym charakterze,
  - ochrony osób oraz usług ochrony, dozoru i przechowywania mienia,
  - stałej obsługi prawnej i biurowej,

- dystrybucji energii elektrycznej, ciepłej lub chłodniczej oraz gazu przewodowego

(za wyjątkiem usług, do których stosuje się art. 28b, tj. gdy zobowiązanym do rozliczenia podatku VAT jest nabywca usługi, stanowiących import usług),

oraz czynności, o których mowa w art. 106a pkt 3 i 4, tj:

- dostawy towarów i świadczenia usług rozliczanych w procedurach szczególnych, o których mowa w dziale XII w rozdziałach 6a i 7 (procedura OSS), przez podatników zidentyfikowanych na potrzeby tych procedur, dla których państwem członkowskim identyfikacji w rozumieniu przepisów tych rozdziałów jest Polska,

- sprzedaży na odległość towarów importowanych, rozliczanej w procedurze szczególnej, o której mowa w dziale XII w rozdziale 9 (szczególna procedura dot. sprzedaży na odległość towarów importowanych o wartość do 150 euro, procedura IOSS), przez podatników zidentyfikowanych na potrzeby tej procedury, dla których państwem członkowskim identyfikacji w rozumieniu przepisów tego rozdziału jest Polska.

2. otrzymanie całości lub części zapłaty przed wykonaniem czynności, z wyjątkiem przypadku, gdy zapłata dotyczy czynności, o których mowa w art. 19a ust. 1b i ust. 5 pkt 4 oraz art. 106a pkt 3 i 4, oraz wewnątrzwspólnotowej dostawy towarów (nie ma obowiązku wystawienia faktury zaliczkowej, więcej o tych czynnościach w części "Faktury zaliczkowe"),
3. sprzedaż zwolnioną na podstawie art. 43 ust. 1 (zwolnienia przedmiotowe), art. 113 ust. 1 i 9 (zwolnienie podmiotowe, sprzedaż do 200 tys. zł) lub przepisów wydanych na podstawie art. 82 ust. 3 ustawy o VAT (rozporządzenie z dnia 20 grudnia 2013 r. ws. zwolnień VAT); nie dotyczy to rolnika ryczałtowego w zakresie prowadzonej działalności rolniczej dostarczającego produkty rolne, a także wykonującego usługi rolnicze na rzecz podatników podatku VAT, którzy rozliczają ten podatek

- jeżeli żądanie jej wystawienia zostało zgłoszone w terminie 3 miesięcy, licząc od końca miesiąca, w którym dostarczono towar lub wykonano usługę bądź otrzymano całość lub część zapłaty.

Kogo nie dotyczy obowiązek wystawienia faktury na żądanie:

Obowiązek wystawienia faktury na żądanie dokumentującej sprzedaż zwolnioną przedmiotowo od podatku nie dotyczy rolnika ryczałtowego dokonującego dostaw produktów rolnych oraz świadczącego usługi rolnicze.

Termin zgłoszenia żądania wystawienia faktury:

Żądanie wystawienia faktury, aby było skuteczne (czyli aby podatnik miał obowiązek wystawić taką fakturę na żądanie) powinno być zgłoszone w terminie 3 miesięcy. Termin 3 miesięcy liczy się od końca miesiąca, w którym dostarczono towar lub wykonano usługę bądź otrzymano całość lub część zapłaty.

Art. 106b. 3. Na żądanie nabywcy towaru lub usługi podatnik jest obowiązany wystawić fakturę dokumentującą:

1) czynności, o których mowa w ust. 1 pkt 1, jeżeli obowiązek wystawienia faktury nie wynika z ust. 1, z wyjątkiem:

a) czynności, o których mowa w art. 19a ust. 5 pkt 4,

b) czynności, o których mowa w art. 106a pkt 3 i 4,

1a) otrzymanie całości lub części zapłaty przed wykonaniem czynności, o których mowa w ust. 1 pkt 1, jeżeli obowiązek wystawienia faktury nie wynika z ust. 1, z wyjątkiem:

- a) przypadku, gdy zapłata dotyczy czynności, o których mowa w art. 19a ust. 1b i ust. 5 pkt 4 oraz art. 106a pkt 3 i 4,
- b) wewnątrzwspólnotowej dostawy towarów,

2) sprzedaż zwolnioną, o której mowa w ust. 2, z zastrzeżeniem art. 117 pkt 1 i art. 118

- jeżeli żądanie jej wystawienia zostało zgłoszone w terminie 3 miesięcy, licząc od końca miesiąca, w którym dostarczono towar lub wykonano usługę bądź otrzymano całość lub część zapłaty.

Obowiązek wystawienia faktury na żądanie dokumentującej sprzedaż zwolnioną przedmiotowo od podatku nie dotyczy rolnika ryczałtowego dokonującego dostaw produktów rolnych oraz świadczącego usługi rolnicze:

Art. 117. Rolnik ryczałtowy w zakresie prowadzonej działalności rolniczej dostarczający produkty rolne jest zwolniony z obowiązku:

- 1) wystawiania faktur;
- 2) prowadzenia ewidencji dostaw i nabyć towarów i usług;
- 3) składania w urzędzie skarbowym deklaracji podatkowej, o której mowa w art. 99 ust. 1;
- 4) dokonania zgłoszenia rejestracyjnego, o którym mowa w art. 96.

Przykład

Przedsiębiorca prowadzący jednoosobową działalność gospodarczą w dniu 16 marca podpisał umowę z firmą ubezpieczeniową dotyczącą pośrednictwa w sprzedaży ubezpieczeń. Firma ubezpieczeniowa przesyła na konto podatnika raz w miesiącu pieniądze na podstawie prowadzonego przez tą firmę ubezpieczeniową rozliczenia - zgodnie z zawartą umową. Firma

ubezpieczenia nie występowała nigdy z żądaniem wystawienia faktury - czy podatnik ten ma obowiązek wystawić fakturę?

Analiza odpowiedzi:

Nie, nie ma takiego obowiązku, ponieważ przedmiotowe usługi są usługi zwolnione z podatku VAT, a firma ubezpieczeniowa nie wystąpiła z żądaniem wystawienia faktury. Stanowi o tym art. 106b ust. 3 pkt 2 ustawy o VAT, zgodnie z którym na żądanie nabywcy towaru lub usługi podatnik jest obowiązany wystawić fakturę dokumentującą sprzedaż zwolnioną, o której mowa w ust. 2 - jeżeli żądanie jej wystawienia zostało zgłoszone w terminie 3 miesięcy, licząc od końca miesiąca, w którym dostarczono towar lub wykonano usługę bądź otrzymano całość lub część zapłaty.

Elementy faktury

Ustawa o VAT art. 106e ust. 1 określa elementy, które faktura powinna zawierać. Należą do nich m.in.:

1. data wystawienia
2. kolejny numer nadany w ramach jednej lub więcej serii, który w sposób jednoznaczny identyfikuje fakturę,
3. imiona i nazwiska lub nazwy podatnika i nabywcy towarów lub usług oraz ich adresy,
4. numer, za pomocą którego podatnik jest zidentyfikowany na potrzeby podatku, (z zastrzeżeniem pkt 24 lit. a)

5. numer, za pomocą którego nabywca towarów lub usług jest zidentyfikowany na potrzeby podatku lub podatku od wartości dodanej, pod którym otrzymał on towary lub usługi, (z zastrzeżeniem pkt 24 lit. b)
6. data dokonania lub zakończenia dostawy towarów lub wykonania usługi lub data otrzymania zapłaty, przed dokonaniem określonej czynności dostawy lub świadczenia usług (patrz. art. 106b ust. 1 pkt 4), o ile taka data jest określona i różni się od daty wystawienia faktury,
7. nazwa (rodzaj) towaru lub usługi,
8. miara i ilość (liczba) dostarczonych towarów lub zakres wykonanych usług,
9. cena jednostkowa towaru lub usługi bez kwoty podatku (cena jednostkowa netto),
10. kwoty wszelkich opustów lub obniżek cen, w tym w formie rabatu z tytułu wcześniejszej zapłaty, o ile nie zostały one uwzględnione w cenie jednostkowej netto,
11. wartość dostarczonych towarów lub wykonanych usług, objętych transakcją, bez kwoty podatku (wartość sprzedaży netto),
12. stawka podatku,
13. suma wartości sprzedaży netto, z podziałem na sprzedaż objętą poszczególnymi stawkami podatku i sprzedaż zwolnioną od podatku,
14. kwota podatku od sumy wartości sprzedaży netto, z podziałem na kwoty dotyczące poszczególnych stawek podatku,
15. kwota należności ogółem,

16. w przypadku dostawy towarów lub świadczenia usług przez podatników stosujących metodę kasową - wyrazy "metoda kasowa" (metoda kasowa dla celów VAT)
17. w przypadku faktur, o których mowa w art. 106d ust. 1 ustawy o VAT - wyraz "samofakturowanie",
18. w przypadku dostawy towarów lub wykonania usługi, dla których zobowiązaniem do rozliczenia podatku, podatku od wartości dodanej lub podatku o podobnym charakterze jest nabywca towaru lub usługi – wyrazy "odwrotne obciążenie",
18. a) w przypadku faktur, w których kwota należności ogółem przekracza kwotę 15.000 zł lub jej równowartość wyrażoną w walucie obcej, obejmujących dokonaną na rzecz podatnika dostawę towarów lub świadczenie usług, o których mowa w załączniku nr 15 do ustawy - wyrazy "mechanizm podzielonej płatności"
19. w przypadku dostawy towarów lub świadczenia usług zwolnionych od podatku na podstawie art. 43 ust. 1, art. 113 ust. 1 i 9 albo przepisów wydanych na podstawie art. 82 ust. 3 - wskazanie:
  - a) przepisu ustawy albo aktu wydanego na podstawie ustawy, na podstawie którego podatnik stosuje zwolnienie od podatku,
  - b) przepisu dyrektywy 2006/112/WE, który zwalnia od podatku taką dostawę towarów lub takie świadczenie usług, lub
  - c) innej podstawy prawnej wskazującej na to, że dostawa towarów lub świadczenie usług korzysta ze zwolnienia,
20. w przypadku dostawy towarów w postępowaniu egzekucyjnym faktura powinna zawierać nazwę i adres organu egzekucyjnego lub imię i nazwisko komornika sądowego

oraz jego adres, a w miejscu określonym dla podatnika: imię i nazwisko lub nazwę dłużnika oraz jego adres,

21. w przypadku faktur wystawianych w imieniu i na rzecz podatnika przez jego przedstawiciela podatkowego, powinna zawierać: nazwę lub imię i nazwisko przedstawiciela podatkowego, jego adres oraz numer, za pomocą którego jest on zidentyfikowany na potrzeby podatku,
22. w przypadku gdy przedmiotem wewnątrzwspólnotowej dostawy są nowe środki transportu: datę dopuszczenia nowego środka transportu do użytku oraz przebieg pojazdu (w przypadku pojazdów lądowych), liczbę godzin roboczych używania nowego środka transportu (w przypadku jednostek pływających oraz statków powietrznych),
23. w przypadku faktur wystawianych przez drugiego w kolejności podatnika, o którym mowa w art. 135 ust. 1 pkt 4 lit. b i c, w wewnątrzwspólnotowej transakcji trójstronnej (procedurze uproszczonej) - dane określone w art. 136,
24. w przypadkach, o których mowa w art. 97 ust. 10 pkt 2 i 3:
  - a) numer, za pomocą którego podatnik jest zidentyfikowany na potrzeby podatku, poprzedzony kodem PL,
  - b) numer, za pomocą którego nabywca towaru lub usługi jest zidentyfikowany na potrzeby podatku od wartości dodanej w danym państwie członkowskim, zawierający dwuliterowy kod stosowany na potrzeby podatku od wartości dodanej właściwy dla tego państwa członkowskiego.

Zwracam uwagę, że w przypadku świadczenia usług turystyki, oraz dostawy towarów używanych, dzieł sztuki, przedmiotów kolekcjonerskich i antyków, dla których to czynności podstawa opodatkowania jest kwota marży wymagane są dodatkowe dane:

- *w przypadku świadczenia usług turystyki, dla których podstawę opodatkowania stanowi zgodnie z art. 119 ust. 1 kwota marży, faktura - w zakresie danych określonych w ust. 1 pkt 1-17 - powinna zawierać wyłącznie dane określone w ust. 1 pkt 1-8 i 15-17, a także wyrazy "procedura marży dla biur podróży".*
- *w przypadku dostawy towarów używanych, dzieł sztuki, przedmiotów kolekcjonerskich i antyków, dla których podstawę opodatkowania stanowi zgodnie z art. 120 ust. 4 i 5 marża, faktura - w zakresie danych określonych w ust. 1 pkt 1-17 - powinna zawierać wyłącznie dane określone w ust. 1 pkt 1-8 i 15-17, a także odpowiednio wyrazy "procedura marży - towary używane", "procedura marży - dzieła sztuki" lub "procedura marży - przedmioty kolekcjonerskie i antyki".*

W artykule 106e ustawy o VAT określone zostały również elementy jakich faktura nie musi zawierać, jednak ustawa o VAT nie jest tematem tego kursu, dlatego skupiamy się w tym module na samym dowodzie księgowym.

Kwoty podatku wykazuje się w złotych. Kwoty podatku wyrażone w walucie obcej wykazuje się w złotych przy zastosowaniu zasad przeliczania na złote przyjętych dla przeliczania kwot stosowanych do określenia podstawy opodatkowania. Kwoty wykazywane w fakturze zaokrągla się do pełnych groszy, przy czym końcówki poniżej 0,5 grosza pomija się, a końcówki od 0,5 grosza zaokrągla się do 1 grosza.

Faktury w formie elektronicznej

Co do zasady faktury wystawia się co najmniej w dwóch egzemplarzach, z których jeden otrzymuje nabywca, a drugi zachowuje w swojej dokumentacji podatnik dokonujący sprzedaży. Ustawa o VAT dopuszcza możliwość wysyłki faktur VAT w formie elektronicznej. Wymaga jednak akceptacji odbiorcy.

W przypadku gdy faktura w formie elektronicznej dotyczy sprzedaży zaewidencjonowanej przy zastosowaniu kasy rejestrującej, podatnik zostawia w dokumentacji paragon dotyczący tej sprzedaży z danymi identyfikującymi tę fakturę.

Faktura a kasa rejestrująca

W sytuacji, gdy faktura dotyczy sprzedaży zarejestrowanej przy zastosowaniu kasy fiskalnej, do egzemplarza faktury pozostającego u podatnika dołącza się paragon dokumentujący tę sprzedaż. Zasada ta nie dotyczy sprzedaży dokumentowanej fakturą wystawioną przy zastosowaniu kasy rejestrującej, w przypadkach gdy wartość sprzedaży i kwota podatku są zaewidencjonowane w raporcie fiskalnym dobowym kasy.

Zwracam jednocześnie uwagę na zmiany jakie weszły w życie od 1 stycznia 2020 roku, zgodnie z nimi **faktura do paragonu może być wystawiona tylko i wyłącznie, gdy na paragonie znajduje się NIP nabywcy** (dotyczy nabywcy, który posługuje się numerem identyfikującym).

CIEKAWOSTKA Faktury uproszczone

Zgodnie z art. 106e ust. 5 pkt 3 ustawy o VAT podatnicy w niektórych sytuacjach mogą wystawiać tzw. faktury uproszczone (zawierają mniej danych niż "zwykłe" faktury VAT - sprawdź

powołany przepis). Możliwość taka istnieje w sytuacji, gdy kwota należności ogółem nie przekracza kwoty 450,00 zł (albo kwoty 100 euro, jeżeli kwota ta określona jest w euro).

Paragon fiskalny z numerem NIP nabywcy i faktura uproszczona

- ❖ Od 1 stycznia 2020 r. fakturę z numerem NIP nabywcy do sprzedaży ujętej na kasie rejestrującej i potwierdzonej paragonem fiskalnym wystawia się tylko wtedy, jeżeli taki paragon zawiera numer NIP nabywcy.
- ❖ Paragon fiskalny do kwoty 450 zł brutto (100 euro) z numerem NIP nabywcy stanowi fakturę uproszczoną.

W przypadku transakcji sprzedaży zawieranych pomiędzy podmiotami gospodarczymi na kwotę nieprzekraczającą 450 zł (100 euro), sprzedawca ma prawo udokumentowania jej paragonem fiskalnym zawierającym numer NIP nabywcy, czyli fakturą uproszczoną. Uprawnienia sprzedawcy w tym zakresie nie powinny naruszać uprawnień nabywcy w zakresie prawa do otrzymania od razu standardowej faktury dla takiej transakcji, bez konieczności dokumentowania jej paragonem fiskalnym.

Na mocy przepisów dyrektywy 2006/112/WE, państwa członkowskie zostały obowiązane do wprowadzenia rozwiązań prawnych dających podatnikom możliwość wystawiania i otrzymywania faktur uproszczonych[11], tj. niezawierających wszystkich danych, które muszą być wyszczególnione na „pełnej” fakturze VAT,[12] oraz gdy kwota faktury nie przekracza 100 euro lub równowartości tej kwoty w walucie krajowej.

Zgodnie z przepisami dyrektywy faktury uproszczone muszą zawierać co najmniej następujące dane:

- data wystawienia faktury;

- dane identyfikacyjne podatnika dokonującego dostawy towarów lub świadczącego usługi;
- dane określające rodzaj dostarczonych towarów lub wykonanych usług;
- należny VAT lub dane potrzebne do jego obliczenia;
- w przypadku gdy wystawiona faktura jest dokumentem lub notą uznaną za fakturę na mocy art. 219, wyraźne i jednoznaczne odniesienie do tej faktury pierwotnej oraz konkretnych danych, które ulegają zmianie.

Zgodnie z dyrektywą państwa członkowskie muszą uznawać za fakturę uproszczoną każdy dokument, który zawiera powyższe dane.

Oznacza to, że dyrektywa nakazuje, żeby wszystkie dokumenty zawierające powyżej wskazany zakres informacji i spełniające wymogi co do kwoty, traktować analogicznie, jak faktury, ze wszystkimi konsekwencjami, w tym również z możliwością skorzystania z prawa do odliczenia VAT naliczonego wynikającego z takiego dokumentu.

Zgodnie z przepisami ustawy o VAT, w przypadku, gdy kwota należności ogółem nie przekracza kwoty 450 zł albo kwoty 100 euro, jeżeli kwota ta określona jest w euro, faktura może nie zawierać takich danych, jak:

- imię i nazwisko lub nazwa nabywcy towarów lub usług oraz jego adres,
- miara i ilość (liczba) dostarczonych towarów lub zakres wykonanych usług,
- cena jednostkowa towaru lub usługi bez kwoty podatku (cena jednostkowa netto),

- wartość dostarczonych towarów lub wykonanych usług, objętych transakcją, bez kwoty podatku (wartość sprzedaży netto),
- stawka podatku,
- suma wartości sprzedaży netto, z podziałem na sprzedaż objętą poszczególnymi stawkami podatku i sprzedaż zwolnioną od podatku,
- kwota podatku od sumy wartości sprzedaży netto, z podziałem na kwoty dotyczące poszczególnych stawek podatku,
- pod warunkiem, że zawiera dane pozwalające określić dla poszczególnych stawek podatku kwotę podatku.

Faktura taka musi jednak zawierać numer, za pomocą którego nabywca towarów lub usług jest zidentyfikowany na potrzeby podatku (NIP). Oznacza to, że paragon fiskalny może stanowić fakturę uproszczoną pod warunkiem, że paragon ten zawiera numer NIP nabywcy.

Państwa członkowskie mogą zwiększyć zakres danych wykazywanych na fakturze uproszczonej. Przy czym nie można wymagać podawania większego zakresu danych, który jest stosowany dla standardowych faktur, wynikającego z art. 226 oraz uwzględniającego dane, które mogą być wymagane na podstawie art. 227 (numer VAT nabywcy) oraz art. 230 (przeliczenie kwoty VAT na walutę krajową).

Zgodnie z przepisami dyrektywy paragon fiskalny z numerem NIP nabywcy powinien być uznany za fakturę uproszczoną, jeżeli będzie zawierał wszystkie dane wymagane przez krajowe przepisy VAT dla faktury uproszczonej (w ramach prawnych określonych przez dyrektywę, tj. elementy określone w art. 226b akapit pierwszy dyrektywy). Paragony, w których kwota

należności ogółem nie przekracza kwoty 450 zł albo kwoty 100 euro, zawierające NIP nabywcy, muszą być więc, zgodnie z dyrektywą, traktowane jak faktura.

Faktura uproszczona jest traktowana jak standardowa faktura, na jej podstawie podatnik może, w szczególności, skorzystać z prawa do odliczenia podatku naliczonego, jak również zaliczyć wydatek do kosztów uzyskania przychodów.

Wystawienie faktury do paragonu fiskalnego

Od 1 stycznia 2020 r., jeżeli sprzedaż została zarejestrowana na kasie rejestrującej i potwierdzona paragonem fiskalnym, fakturę z numerem NIP wystawia się wyłącznie, jeżeli paragon ten zawiera NIP nabywcy[15]. Oznacza to, że już w momencie sprzedaży klient musi zdecydować, czy kupuje jako podatnik, czy jako konsument. Obowiązek zgłoszenia zamiaru otrzymania faktury przed finalizacją zakupów dotyczy wyłącznie sprzedaży na rzecz podatników.

Jeśli chodzi o konsumentów, na żądanie nabywcy towaru lub usługi podatnik jest obowiązany wystawić fakturę dokumentującą m.in. sprzedaż, jeżeli żądanie jej wystawienia zostało zgłoszone w terminie 3 miesięcy, licząc od końca miesiąca, w którym dostarczono towar lub wykonano usługę bądź otrzymano całość lub część zapłaty.

Jeżeli konsument zgłosi się do sprzedawcy w terminie 3 miesięcy z żądaniem wystawienia faktury na podstawie paragonu fiskalnego, wówczas sprzedawca ma obowiązek wystawić taką fakturę. Paragon wystawiony na rzecz konsumenta nie zawiera numeru NIP nabywcy, w związku z tym faktura również nie będzie zawierała numeru NIP nabywcy.

W przypadku dokumentowania sprzedaży na kwotę nieprzekraczającą 450 zł (lub 100 euro) paragonem fiskalnym zawierającym numer NIP nabywcy, który stanowi w istocie fakturę

uproszczoną, nie wystawia się z tytułu tej sprzedaży dla nabywcy kolejnej faktury. W takim przypadku sprzedawca musi odmówić kupującemu wystawienia faktury standardowej. Jedna sprzedaż nie może bowiem być dokumentowana dwoma fakturami (fakturą uproszczoną – paragonem z NIP, oraz fakturą standardową).

Wystawienie faktury

Co do zasady (ponieważ ustawa o VAT zawiera również inne momenty wystawiania faktur), faktury wystawia się nie później niż 15 stego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym dokonano dostawy towaru lub wykonano usługę.

W sytuacji, gdy przed dokonaniem dostawy towaru lub wykonaniem usługi otrzymano całość lub część zapłaty, skutkującej zgodnie z przepisami obowiązkiem wystawienia faktury, fakturę wystawia się nie później niż 15 stego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym otrzymano całość lub część zapłaty od nabywcy.

5.3. Rachunek

Rachunek definiuje Ustawa z dnia 29.08.1997 r. - Ordynacja podatkowa - art. 87. § 1, zgodnie z którym jeżeli z odrębnych przepisów nie wynika obowiązek wystawienia faktury, podatnicy prowadzący działalność gospodarczą są obowiązani, na żądanie kupującego lub usługobiorcy, wystawić rachunek potwierdzający dokonanie sprzedaży lub wykonanie usługi.

Obowiązek wystawienia rachunku nie dotyczy:

- rolników sprzedających produkty roślinne i zwierzęce pochodzące z własnej uprawy, hodowli lub chowu, nieprzerobione lub nieprzetworzone sposobem przemysłowym, chyba że sprzedaż jest dokonywana w ich odrębnych, stałych miejscach sprzedaży poza obrębem uprawy, hodowli lub chowu, z wyjątkiem sprzedaży na targowiskach,
- podatników korzystających z procedury szczególnej, o której mowa w dziale XII w rozdziałach 6a, 7 i 9 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (procedura unijna dotycząca niektórych dostaw towarów oraz świadczenia niektórych usług, procedura nieunijna dotycząca niektórych usług, szczególna procedura dotycząca sprzedaży na odległość towarów importowanych).

Podatnicy, którzy nie są obowiązani wystawić fakturę a od których zażądano rachunku przed wykonaniem usługi lub wydaniem towaru, wystawiają rachunek nie później niż w terminie 7 dni od dnia wykonania usługi lub wydania towaru. Jeżeli jednak żądanie wystawienia rachunku zostało zgłoszone po wykonaniu usługi lub wydaniu towaru, wystawienie rachunku następuje w terminie 7 dni od dnia zgłoszenia żądania.

Podatnik nie ma obowiązku wystawienia rachunku, jeżeli żądanie zostało zgłoszone po upływie 3 miesięcy od dnia wydania towaru lub wykonania usługi.

Minister właściwy do spraw finansów publicznych określa, w drodze rozporządzenia, zakres informacji, które muszą być zawarte w rachunkach, uwzględniając w szczególności dane identyfikujące sprzedawcę i kupującego, wykonawcę i odbiorcę usług oraz oznaczenie wartości i rodzaju transakcji.

Aktualnie obowiązującym jest Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 22.08.2005 r. w sprawie naliczania odsetek za zwłokę oraz opłaty prolongacyjnej, a także zakresu informacji, które muszą być zawarte w rachunkach.

Elementy rachunku:

Rachunek potwierdzający dokonanie sprzedaży lub wykonanie usługi zawiera co najmniej:

- imiona i nazwiska (nazwę albo firmę) oraz adresy sprzedawcy i kupującego bądź wykonawcy i odbiorcy usługi,
- datę wystawienia i numer kolejny rachunku,
- określenie rodzaju i ilości towarów lub wykonanych usług oraz ich ceny jednostkowe,
- ogólną sumę należności wyrażoną liczbowo i słownie.

Co w przypadku, gdy rachunek uległ zniszczeniu?

W przypadku gdy oryginał rachunku uległ zniszczeniu albo zaginął, ponownie wystawiony rachunek zawiera również wyraz "DUPLIKAT" oraz datę jego ponownego wystawienia.

Podatnicy wystawiający rachunki muszą kolejno je numerować i przechowywać kopie tych rachunków, w kolejności ich wystawienia, do czasu upływu okresu przedawnienia zobowiązania podatkowego.

5.4. Faktura VAT korygująca

Podatnik wystawia fakturę korygującą w przypadku gdy po wystawieniu faktury:

- podstawa opodatkowania lub kwota podatku wskazana w fakturze uległa zmianie,
- dokonano zwrotu podatnikowi towarów i opakowań,
- dokonano zwrotu nabywcy całości lub części zapłaty,
- stwierdzono pomyłkę w jakiegokolwiek pozycji faktury

Elementy faktury korygującej

Faktura korygująca powinna zawierać:

- numer kolejny oraz datę jej wystawienia;
- numer identyfikujący w Krajowym Systemie e-Faktur fakturę, której dotyczy faktura korygująca - w przypadku faktury korygującej w postaci faktury ustrukturyzowanej;
- dane zawarte w fakturze, której dotyczy faktura korygująca:
  - a) dane jakie zawierała faktura, która podlega korekcie (określone w punktach 1-5 jako elementy obowiązkowe faktury),
  - b) nazwę (rodzaj) towaru lub usługi objętych korektą;
- jeżeli korekta wpływa na zmianę podstawy opodatkowania lub kwoty podatku należnego - odpowiednio kwotę korekty podstawy opodatkowania lub kwotę korekty podatku należnego z podziałem na kwoty dotyczące poszczególnych stawek podatku i sprzedaży

zwolnionej, (jeżeli wystąpi inny przypadek niż tutaj opisany należy wykazać prawidłową treść korygowania pozycji).

Od 01.01.2022 r. nie ma obowiązku umieszczania na fakturze korygującej wyrazów "FAKTURA KORYGUJĄCA" albo "KOREKTA". Nie ma również obowiązku podawania przyczyny korekty. Mimo braku obowiązku, elementy te mogą zostać umieszczone na fakturze korygującej.

W przypadku gdy podatnik udziela opustu lub obniżki ceny w odniesieniu do wszystkich dostaw towarów lub usług dokonanych lub świadczonych na rzecz jednego odbiorcy w danym okresie, faktura korygująca powinna zawierać dodatkowo wskazanie okresu, do którego odnosi się udzielany opust lub obniżka.

5.5. Nota Korygująca

Nota korygująca wystawiana jest w przypadku, gdy nabywca towaru lub usługi otrzymał fakturę zawierającą pomyłki, z wyjątkiem pomyłek w zakresie danych określonych w art. 106e ust. 1 pkt 8-15 ustawy o VAT .

UWAGA! Nota korygująca wymaga akceptacji wystawcy faktury.

Elementy noty korygującej:

- wyrazy "NOTA KORYGUJĄCA";
- numer kolejny i data jej wystawienia;
- imiona i nazwiska lub nazwy podatnika i nabywcy towarów lub usług oraz ich adresy i numer za pomocą którego podatnik jest zidentyfikowany na potrzeby podatku, a także

numer, za pomocą którego nabywca towarów lub usług jest zidentyfikowany na potrzeby podatku lub podatku od wartości dodanej;

- dane zawarte w fakturze, której dotyczy faktura (nota korygująca),
- wskazanie treści korygowanej informacji oraz treści prawidłowej.

5.6. Dowody wewnętrzne

O dowodach wewnętrznych pisałam już na wstępie, teraz jednak czas na podsumowanie i usystematyzowanie informacji zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 23.12.2019 r. w sprawie prowadzenia podatkowej księgi przychodów i rozchodów.

§ 13. 1. Na udokumentowanie zapisów w księdze, dotyczących niektórych kosztów (wydatków), mogą być sporządzone dokumenty zaopatrzone w datę i podpisy osób, które bezpośrednio dokonały wydatków (dowody wewnętrzne), określające: przy zakupie - nazwę towaru oraz ilość, cenę jednostkową i wartość, a w innych przypadkach - przedmiot operacji gospodarczych i wysokość kosztu (wydatku).

2. Dowody, o których mowa w ust. 1, mogą dotyczyć wyłącznie:

- 1) zakupu, bezpośrednio od krajowego producenta lub hodowcy, produktów roślinnych i zwierzęcych, nieprzerobionych sposobem przemysłowym lub przerobionych sposobem przemysłowym, jeżeli przerób polega na kiszniu produktów roślinnych lub przetwórstwie mleka albo na uboju zwierząt rzeźnych i obróbce poubojowej tych zwierząt;*

- 2) zakupu od ludności, sklasyfikowanych w Polskiej Klasyfikacji Wyrobów i Usług (PKWiU), surowców roślin zielarskich i ziół dziko rosnących leśnych, jagód, owoców leśnych i grzybów leśnych (PKWiU ex 02.30.40.0);
  - 3) wartości produktów roślinnych i zwierzęcych pochodzących z własnej uprawy lub hodowli prowadzonej przez podatnika;
  - 4) zakupu w jednostkach handlu detalicznego materiałów pomocniczych;
  - 5) kosztów diet i innych należności za czas podróży służbowej pracowników oraz wartości diet z tytułu podróży służbowych osób prowadzących działalność gospodarczą i osób z nimi współpracujących;
  - 6) zakupu od ludności odpadów użytkowych, stanowiących surowce wtórne, z wyłączeniem zakupu (skupu) metali nieżelaznych oraz przeznaczonych na złom samochodów i ich części składowych;
  - 7) wydatków związanych z opłatami za czynsz, energię elektryczną, telefon, wodę, gaz i centralne ogrzewanie, w części przypadającej na działalność gospodarczą; podstawą do sporządzenia tego dowodu jest dokument obejmujący całość opłat na te cele;
  - 8) opłat sądowych i notarialnych;
  - 9) wydatków związanych z parkowaniem samochodu w sytuacji, gdy są one poparte dokumentami niezawierającymi danych, o których mowa w § 11 ust. 3 pkt 3; podstawą wystawienia dowodu wewnętrznego jest bilet z parkometru, kupon, bilet jednorazowy załączony do sporządzonego dowodu.
3. Dowody wewnętrzne dotyczące rozliczenia kosztów podróży służbowych pracowników oraz wartości diet z tytułu podróży służbowych osób prowadzących działalność gospodarczą i osób z nimi współpracujących zawierają co najmniej następujące dane: imię i nazwisko, cel podróży,

nazwę miejscowości docelowej, liczbę godzin i dni przebywania w podróży służbowej (data i godzina wyjazdu oraz powrotu), stawkę i wartość przysługujących diet.

4. Zakup w jednostkach handlu detalicznego materiałów, środków czystości i bhp oraz materiałów biurowych może być, z zastrzeżeniem ust. 2 pkt 4, dokumentowany paragonami zaopatrzonymi w datę i stempel (oznaczenie) jednostki wydającej paragon - określającymi ilość, cenę jednostkową oraz wartość, za jaką dokonano zakupu. Na odwrocie paragonu podatnik uzupełnia jego treść, wpisując swoje nazwisko (nazwę zakładu), adres oraz rodzaj (nazwę) zakupionego towaru.

5. Wydatki poniesione za granicą na zakup paliwa i olejów mogą być dokumentowane paragonami lub dowodami kasowymi. Przepis ust. 4 stosuje się odpowiednio.

6. Oznaczenie "ex", zamieszczone w ust. 2 pkt 2, wskazuje, że zakres wymienionych wyrobów jest węższy niż określony w podanym grupowaniu Polskiej Klasyfikacji Wyrobów i Usług (PKWiU).

5.7. Dowody księgowe w szczególnych sytuacjach

W praktyce zdarzają się sytuacje szczególne w których musimy dokonać ewidencji nie tylko na podstawie wyżej wymienionych przepisów. Przykładów może być bardzo dużo w zależności od indywidualnej działalności gospodarczej, jednak takie które najczęściej się zdarzają to:

- umowa kupna sprzedaży,
- różnego rodzaju protokoły, np. zniszczeń, likwidacji wyposażenia (w tym przekazanie wyposażenia na cele prywatne co jeszcze nie stanowi przychodu w działalności gospodarczej, chyba, że podatnik sprzeda wycofane na cele prywatne wyposażenie w

ciągu 6 lat od jego wycofania - wtedy musi zapłacić za to podatek od przychodu z działalności gospodarczej).

Zapraszam do zadań, Ewelina Dułęba